

शासकीय कला, वाणिज्य, विज्ञान, विधी व
शिक्षणशास्त्र महाविद्यालये, विज्ञान संस्था व
तत्सम शैक्षणिक संस्थांमधील शिक्षकीय
संवर्गातील कर्मचा-यांचे सेवानिवृत्तीचे वय
६० वर्षे व ५८ वर्षे करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक एससीपी १००१/(१९५/०१)/मशि-२,

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२,

दिनांक : ९ एप्रिल, २००२.

वाचा : (१) शासन निर्णय, शिक्षण व सेवायोजन विभाग क्र. एससीटी-१०८९/६८५८८/
(४६७२)/प्रशा-२, दिनांक २० डिसेंबर, १९९०.

पार्श्वभूमी : राज्यातील अकृषी विद्यापीठे व त्यांच्याशी संलग्न असलेल्या अशासकीय महाविद्यालयातील शिक्षक संवर्गातील कर्मचा-यांचे नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीचे वय विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या सिफारशीनुसार सन १९७३ पासून ६० वर्षे निश्चित करण्यात आले होते. मात्र, शासकीय महाविद्यालयातील शिक्षक संवर्गातील कर्मचा-यांना बी.सी.एस.आर. (Bombay Civil Services Rules) सेवा नियम लागू असल्यामुळे त्यावेळी त्यांचे नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीचे वय ५८ वर्षे ठेवण्यात आले होते. शासकीय महाविद्यालयातील शिक्षक संवर्गातील कर्मचा-यांचे सेवानिवृत्तीचे वय अकृषी विद्यापीठे व त्यांच्याशी संलग्न असलेल्या अशासकीय महाविद्यालयातील शिक्षक संवर्गातील कर्मचा-यांप्रमाणे ६० वर्षे असावे, या विषयी महाराष्ट्र शिक्षण सेवा वर्ग-२, संघटनेने मा. मुंबई उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठकडे याचिका क्रमांक ७८८/८० दाखल केली होती. सदर याचिकेमध्ये मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक २४.७.१९८९ रोजी दिलेल्या निर्णयानुसार शासकीय महाविद्यालयातील शिक्षक संवर्गातील कर्मचा-यांचे नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीचे वय ६० वर्षे ठेवण्याबाबत आदेश दिले होते. त्यानुसार शासन निर्णय, शिक्षण व सेवायोजन विभाग, क्रमांक एससीटी १०८९/६८५८८/४६७२/प्रशा-२, दिनांक २० डिसेंबर, १९९० अन्वये आदेश निर्गमित करण्यात आले होते. मा. उच्च न्यायालयाच्या निर्णयाविरुद्ध शासनाने मा. सर्वोच्च न्यायालयात सिविल अपिल दाखल केले होते. मा. सर्वोच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या सिविल अपिल क्रमांक १०९९४/१९९६ मधील निर्णयाच्या अधिन राहून शासकीय महाविद्यालयातील शिक्षक संवर्गातील कर्मचा-यांचे नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीचे वय ६० वर्षे करण्यात आले. सिविल अपिल क्रमांक १०९९४/१९९६ मध्ये मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दिनांक २९ ऑगस्ट, २००१ रोजी निर्णय दिला आहे. मा. सर्वोच्च न्यायालयाने शासनाने दाखल केलेले अपिल याद्व धरून मा. उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठाने दिनांक २४.७.१९८९ रोजी दिलेले आदेश रद्दबातल ठरविले आहेत. त्यामुळे शासकीय महाविद्यालयातील शिक्षक संवर्गातील कर्मचा-यांचे नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्तीचे वय

(रूपमा नाने यहा.)

महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्ती वेतन) नियम, १९८२ मधील नियम १०(१) अनुसार, ५८ वर्षे अबाधित ठेवण्यात आले आहे.

शासन निर्णय : वरील पार्श्वभूमी विचारात घेता, शासन निर्णय, शिक्षण व सेवायोजन विभाग, क्रमांक एससीटी-१०८९/६८५८८/४६७२/प्रशा-२, दिनांक २० डिसेंबर, १९९० अधिक्रमित करून शासकीय कला, वाणिज्य, विज्ञान, विधी व शिक्षणशास्त्र महाविद्यालये, विज्ञान संस्था, भारतीय प्रशासकीय सेवा पूर्व परिक्षा प्रशिक्षण केंद्रे आणि सिडनहॅम व्यवस्थापकीय व उद्योजकीय प्रशिक्षण व संशोधन संस्था, मुंबई मधील शिक्षक संवर्गातील कर्मचा-यांचे महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्ती वेतन) नियम, १९८२ मधील नियम क्रमांक १०(१) अनुसार संबंधित सर्व अधिकार-यांचे नियत वयोमानानुसार सेवा निवृत्तीचे वय ५८ वर्षे अबाधित ठेवण्यात येत आहे.

२. सदर आदेश निर्गमित झालेल्या महिना-अखेर वापूर्वीच वयाची ५८ वर्षे पूर्ण झालेल्या किंवा वयाची ५८ वर्षे पूर्ण करीत असलेल्या सर्व शिक्षकांना महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्ती वेतन) नियम, १९८२ मधील नियम क्रमांक १० अनुसार वयाच्या ५८ व्या वर्षी नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्त करण्यात यावे. तथापि, दिनांक २० डिसेंबर, १९९० च्या शासन निर्णयान्वये फावदा मिळालेले सेवानिवृत्तीचे लाभ वसूल करण्यात येऊ नयेत.

३. हे आदेश दिनांक ३० एप्रिल, २००२ मध्यान्होत्तरपासून अमलात येतील.

४. सदर आदेशाची अंमलबजावणी उच्च व तंत्र शिक्षण विभागांतर्गत संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्यामार्फत तात्काळ करण्यात येईल.

५. वित्त विभागाच्या सहमतीने त्या विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ३२४/०१/सेवा-४, दिनांक १.१०.२००१ अनुसार निर्गमित करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(म. ग. गावीत)

सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

घत -

शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर.

महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर.

अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.

सर्व जिल्हा कोषाधिकारी, रायगड, रत्नागिरी, कोल्हापूर, औरंगाबाद, परभणी, खतमाळ, नांदेड, बीड, अकोला, बुलढाणा, अमरावती, नागपूर, चंद्रपूर व गडचिरोली.

सर्व विभागीय शिक्षण सहसंचालक (उच्च शिक्षण).

सर्व प्राचार्य, शासकीय कला, वाणिज्य, विज्ञान, विधी व शिक्षणशास्त्र महाविद्यालये.

संचालक, सिलेबस नॉर्क शासकीय कला व समन्वयविज्ञान संस्था, नागपूर.

संचालक, भारतीय प्रशासकीय सेवा परिक्षा पूर्व प्रशिक्षण केंद्र, मुंबई, कोल्हापूर, औरंगाबाद व नागपूर.

संचालक, सिडनहॅम व्यवस्थापकीय व उद्योजकीय शिक्षण आणि संशोधन संस्था, मुंबई.

वित्त विभाग/सेवा-४.

निवडनसारी मिति - २८/११/२००१